

KUPNJA PO POSTUPKU JAVNE NABAVE

Barić, Maja

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:693819>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski Fakultet u Osijeku

Diplomski studij *Marketing*

Maja Barić

KUPNJA PO POSTUPKU JAVNE NABAVE

Diplomski rad

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski Fakultet u Osijeku

Diplomski studij *Marketing*

Maja Barić

KUPNJA PO POSTUPKU JAVNE NABAVE

Diplomski rad

Kolegij: Ponašanje potrošača

JMBAG: 0010221680

e-mail: maja.baric99@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Drago Ružić

Osijek, 2022.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Graduate Study *Marketing*

Maja Barić

PURCHASE BY PUBLIC PROCUREMENT PROCEDURE

Graduate paper

Osijek, 2022.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Maja Barić

JMBAG: 0010221680

OIB: 98495663699

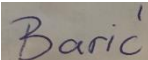
e-mail za kontakt: maja.baric99@gmail.com

Naziv studija: Diplomski sveučilišni studij "Marketing"

Naslov rada: Kupnja po postupku javne nabave

Mentor/mentorica diplomskog rada: Drago Ružić

U Osijeku, 30. lipanj, 2022.godine

Potpis

Kupnja po postupku javne nabave

SAŽETAK

Zbog širokog spektra poslovnih aktivnosti koje obuhvaća javna nabava iz različitih znanstvenih područja, svrha diplomskog rada je iskazati važnost javne nabave u ekonomiji, te zbog čega dolazi do trošenja financijskih sredstava iz državnog proračuna. S obzirom na to da se uloga javne nabave ogleda u ukupnim gospodarskim aktivnostima svake pojedine države, te je i glavni inicijator ostvarenja političkih ciljeva. Upravo zbog svega navedenog ovim diplomskim radom nastoji se pobliže iskazati značaj, uloga i važnost javne nabave. Uzimajući u obzir značaj javne nabave u svjetskom gospodarstvu, te uvažavajući i sudjelovanje Republike Hrvatske u Europskoj uniji, ističe se važnost Zakona u javnoj nabavi Republike Hrvatske uz koji se veže zakonodavni okvir Europske unije, pri čemu se iskazuje njihova međusobna usklađenost i povezanost. Iskazuju se provedbeni propisi o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj pri čemu se opisuju uredbe o popisu obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi, o objavama i evidencijama javne nabave, o načinu izrade i postupanju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama, te o provođenju nadzora, o sadržaju i načinu dostavljanja izvješća o javnoj nabavi i o uvjetima primjene Jedinog rječnika javne nabave. Izniman značaj ima i proces javne nabave, pri čemu se ističe sva potrebna dokumentacija, zahtjev za pokretanje javne nabave, kriteriji koji se uzimaju u obzir za odabir ponude, te postupci pregleda i ocjene, te naposljetku prikazivanje važnosti izvješća o javnoj nabavi. Proces javne nabave u radu iskazan je na primjeru javne nabave HŽ Infrastruktura d.o.o. na području grada Osijeka u 2022. godini. Iskazan je jedan primjer od nekoliko prikazanih sklopljenih ugovora o javnoj nabavi, te se odnosi na mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek.

Ključne riječi: javna nabava, Zakon o javnoj nabavi, HŽ Infrastruktura d.o.o.

ABSTRACT

Due to the broad spectrum of business activities that encompasses public procurement from different scientific fields, the purpose of the graduate thesis is to express the importance of public procurement in economics, and why the consumption of financial resources from the state budget is spent. Given that the role of public procurement is reflected in the overall economic activities of each state, and is the main initiator of the realization of political goals. Because of all the above, this graduate work seeks to express the importance, role and importance of public procurement. Considering the importance of public procurement in the world economy, and respecting the participation of the Republic of Croatia in the European Union, the importance of the law in the public procurement of the Republic of Croatia is emphasized, with which the legislative framework of the European Union is bound, with their mutual compliance and connection. Implementing Regulations on Public Procurement in the Republic of Croatia are expressed, describing the Regulation on the List of Compulsors of the application of the Public Procurement Act, Public Procurement and Records, on the manner of drafting and acting with the documentation for competitions and bids, and on the implementation of supervision, the content of the content and the method of submitting a public procurement report and the conditions of application of a unique public procurement dictionary. The public procurement process also has an exceptional significance, with all necessary documentation, a request for initiating public procurement, the criteria that are taken into account for the selection of the offer, as well as the review and grades procedures, and ultimately display the importance of the Public Procurement Report. The public procurement process in the paper is expressed on the example of public procurement of HZ infrastruktura d.o.o. in the City of Osijek in 2022. One example of several displayed public procurement contracts has been shown, and it refers to the mechanical cleaning of the provided belt in the NS Osijek area.

Keywords: Public Procurement, Public Procurement Act, HZ Infrastruktura d.o.o.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Teorijska podloga i prethodna istraživanja	3
2.1. Nabava.....	3
2.1.1. Ciljevi nabave	5
2.1.2. Svrha nabave.....	8
2.2. Javna nabava.....	8
2.2.1. Ciljevi i zadaci javne nabave.....	9
2.2.2. Zakonodavni okvir javne nabave u Republici Hrvatskoj.....	10
2.2.2.1. <i>Naručitelji javne nabave</i>	11
2.2.2.2. <i>Vrijednosni pragovi javne nabave</i>	13
2.2.2.3. <i>Postupci javne nabave</i>	14
2.2.2.4. <i>Zakonodavni okvir javne nabave u Europskoj uniji</i>	17
2.2.2.5. <i>Temeljna načela javne nabave</i>	19
2.3. Proces javne nabave.....	19
3. Metodologija rada.....	22
4. Opis istraživanja i rezultati istraživanja	23
4.1. Javna nabava u Osijeku tijekom 2020. godine.....	23
4.2. Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek	26
5. Rasprava	35
6. Zaključak	37
Literatura	38
Popis grafikona, slika i tablica	41

1. Uvod

Javna nabava kao iznimno važan element svakog gospodarstva, pa tako i u Republici Hrvatskoj, kroz svoje djelovanje nastoji ispuniti dva osnovna cilja. S obzirom na ključne ciljeve javne nabave koji se odnose na racionalno korištenje proračunskih sredstava, te i smanjenje kriminala, korupcije, te ima za cilj pozitivno utjecati na gospodarstvo. Upravo zbog toga, svrha diplomskog rada je pobliže iskazati značenje i važnost javne nabave, te kroz empirijski dio prikazati potrebnu dokumentaciju kroz postupke obavljanja javne nabave.

Diplomski rad podijeljen je na šest ključnih dijelova. Prvi dio rada odnosi se na uvod u samu tematiku rada, pri čemu se opisuje svako pojedino poglavlje rada. Drugi dio rada odnosi se na teorijsku podlogu i prethodna istraživanja. Navedenim dijelom prikazane su definicije različitih autora općenito o pojmu nabave i njezinim ciljevima. Zatim, prema autorima prikazana je definicija javne nabave, pri čemu se ističe definicija Zakona o javnoj nabavi. Unutar spomenutog poglavlja, ističe se Zakon o javnoj nabavi, prema kojemu su objašnjeni pojmovi naručitelja javne nabave koji mogu biti javni i sektorski, nabrojani su i detaljno objašnjeni postupci javne nabave, kao i vrijednosni pragovi javne nabave čija je posljednja promjena stupila na snagu početkom 2022. godine. U istom poglavlju opisan je zakonodavni okvir Europske unije koji je povezan sa Zakonom o javnoj nabavi. Budući da je Republika Hrvatska članica Europske unije, mora se pridržavati i njezini propisa i zakonodavstva koje je namijenjeno svim zemljama članicama. Unutar drugog poglavlja iskazana su načela na kojima se temelji poslovanje javne nabave. Posljednji dio drugog poglavlja odnosi se na proces javne nabave pri čemu je detaljno opisan postupak provođenja javne nabave koji počinje od potreba, zatim dolazi zahtjev za nabavu prije čega se određuje način i osobe koje će odrediti tehničke specifikacije i troškove koji se odnose na object nabave. Zatim slijedi zahtjev za pokretanje nabave, zaprimanje zahtjeva nakon čega slijedi izrada narudžbenice ili ugovora. Nakon toga dolazi se do izrade dokumentacije koja se između već spomenutog odnosi i na izjave o nekažnjavanju, podugovorima i drugim izjavama. Na kraju se izrađuje ugovor i dolazi se do izvođenja ugovora.

Treće poglavlje rada odnosi se na metodologiju rada. Pri čemu se detaljno prikazuju sve korištene metode i tehnike prilikom izrade diplomskog rada.

Četvrto poglavlje obuhvaća empirijski dio rada. Kao praktičan dio rada uzeta je za primjer javna nabava u Osijeku tijekom 2022. godine. Kao primjer uzet je ugovor o mehaničkom čišćenju pružnog pojasa na području NS Osijek. Kroz navedeni primjer prikazani su podaci o javnoj nabavi u Osijeku tijekom 2020. godine. Pri tome su tablično prikazani podaci o četiri najveća naručitelja tijekom 2020. godine u Republici Hrvatskoj, te podaci o pet najvećih sklopljenih ugovora u 2020. godini, na području Republike Hrvatske. Zatim su uzeti podaci dvanaest sklopljenih ugovora o javnoj nabavi u Osijeku, pri čemu se ističe HŽ Infrastruktura d.o.o. kao ponuditelj. Drugi dio empirijskog rada odnosi se na primjer javne nabave mehaničkog čišćenja pružnog pojasa na području NS Osijek. Ovdje su iskazani podaci o pozivu na dostavu ponude, te sva potrebna dokumentacija u javnoj nabavi, a koja se odnosi na ponudbeni list, podatke o podugovaratelju i o dijelu ugovora o javnoj nabavi koji se daje na podugovaranje. Zatim su iskazane različite izjave koje prilaže ponuditelj, a koje se odnose na izjave o nekažnjavanju, prihvaćanju općih i posebnih uvjeta, te izjavu s upoznavanju s opasnostima rada i na kraju troškovnik koji se odnosi na obavljanje poslova koji se ugovaraju putem javne nabave.

Pet poglavlje odnosi se iskazivanje vlastitih mišljenja i stavova o empirijskom dijelu rada, pri čemu se nadovezuje šesto poglavlje u kojemu se daje cjelokupna misao odabrane problematike rada.

2. Teorijska podloga i prethodna istraživanja

Poglavlje se temelji na iskazivanju teorijske podloge i prethodnih istraživanja na odabranu problematiku ovog diplomskog rada. U svezi s tim, unutar poglavlja objašnjeni je pojam nabave, kao općeg, te ciljevi i svrha nabave. U nastavku je pobliže pojašnjen pojam javne nabave, njeni ciljevi i zadaci i načela na kojima se temelji obavljanje poslova javne nabave. Veliku ulogu ima Zakon o javnoj nabavi pri čemu se iskazuju odredbe sadržane u navedenom zakonu, te je iskazana komparacija sa Zakonom o javnoj nabavi od strane Europske unije. Na samom kraju poglavlja prikazani su vrijednosni pragovi javne nabave koji se odnose na javne naručitelje i na sektorske naručitelje, pri čemu su vrijednosti iskazane u kunama i eurima prema vrsti nabave.

2.1. Nabava (nabava u užem i širem smislu)

Tijekom povijesti nabava se temeljila na poslovima administracije koji su se odnosili na naručivanje i reklamacije robe koja je isporučena, te na poslove skladištenja materijala i njegovog izdavanja prema potrebama korisnika. Danas se nabava sve manje odnosi na navedene poslove, a postaje stratejska funkcija čije se odluke temelje na filozofiji i politici stvaranja vrijednosti kao i na smanjenje troškova u lancu opskrbe (Kranjčević, Varga, Maršenić, 2015:327).

Važno je istaknuti da se danas pojam nabave definira u užem i širem smislu te riječi. U nastavku teksta iskazane su definicije nabave u užem i širem smislu, odnosno sa segmenta funkcija koje obuhvaćaju te i sa segmenta nabave.

Ferišak (2002) objašnjava pojam nabave prema segmentu funkcija što ih sadrži, odnosno pojam nabave u užem smislu (engl. *Purchasing, Acquisition*), te iskazuje da uključuje izvođenje operativnih poslova u procesu pribavljanja objekata nabave. Također iskazuje da se navedeno odnosi na poslove koje je nužno svakodnevno obavljati kako bi se pravovremeno ispunile definirane potrebe i zahtjevi opskrbe poslovnog sustava za objektima nabave.

Ibid (2002) objašnjava i nabavu u širem smislu (engl. *Procurement*), te iskazuje da ona obuhvaća i stratejske zadatke o kojima ovise učinci i dobit poslovnog sustava. Objašnjava da je riječ o zadacima nabave koji podrazumijevaju maksimalno iskorištavanje mogućnosti tržišta nabave.

Ističe se da nabava u širem smislu nastoji pozitivno utjecati na proizvodnu potrošnju korištenih inputa i prodaju uz upotrebu interesa i resursa dobavljača uz uvažavanje zaštite okoliša, s ciljem zadovoljavanja zahtjeva i potreba potrošača i ostvarivanje pozitivnih učinaka na dobit poslovnog sustava.

Prema iskazanim definicijama nabave u užem smislu i nabave u širem smislu, u nastavku rada tabličnim prikazom iskazani su zadaci nabave prema istoj podjeli.

Nabava u užem smislu	Nabava u širem smislu
<ul style="list-style-type: none"> • pranje, ispitivanje i objedinjavanje zahtjeva za nabavu • upiti dobavljačima • prijam i vrednovanje ponuda • vođenje pregovora • naručivanje • praćenje rokova isporuke • prijam i ispitivanje pošiljki robe i pratećih dokumenata • reklamacije • vođenje evidencija/datoteka nabave • kontrola poslova nabave • kontrola zaliha • suradnja s drugim službama poduzeća • izvještavanje instanci • prodaja otpadaka i viškova materijala 	<ul style="list-style-type: none"> • stohastičko i determinističko istraživanje potreba • planiranje nabave • ABC-XYZ analiza • stohastičko i determinističko linearno programiranje • izbor sustava nabavljanja • izračunavanje ekonomičnih količina nabave i normativa zaliha • istraživanje tržišta nabave, izrada tržišnih studija, praćenje trendova ponude, potražnje i cijena • vrijednosna analiza • analiza organizacije nabave i priprema organizacijskih sredstava itd. • odlučivanje o politici nabave • suradnja kod: razvoja novih proizvoda, donošenje investicijskih odluka za logistiku i proizvodnju, organizacija zbrinjavanja otpadaka • planiranje miksa marketinga nabave

Tablica 1: Zadaci nabave

Izvor: Izrada autora prema Ferišak, 2002.

Prema Tablici 1., jasno se razlikuju poslovi nabave u užem smislu od poslova nabave u širem smislu riječi. Tako nabava u užem smislu riječi podrazumijeva poslove koji se odnose na operativne poslove, a koji podrazumijevaju poslove vezane uz zahtjeve za nabavu, upite za dobavljače, vođenje pregovora, naručivanje i praćenje rokova isporuke, te nakon toga prijam i

isporuka pošiljki robe uz prateće dokumente, te mnoge druge poslove vezane uz evidenciju, kontrolu nabave i zaliha. Dok s druge strane, nabava u širem smislu podrazumijeva nešto drugačije poslove koji se odnose na izvještavanje o potrebama nabave, planiranju nabave kao i njezinim analizama. Nabava u širem smislu podrazumijeva izbor sustava nabavljanja, istraživanje tržišta, provođenje vrijednosne analize, te i mnoge druge poslove vezane uz politiku nabave, analizu organizacije nabave i slično.

S obzirom na iskazane zadatke nabave, jasno se uočava njihova razlika, te se prema tome može zaključiti kako se poslovi nabave u užem smislu obavljaju učestalije u odnosu na poslove nabave u širem smislu. Upravo zbog toga se nabava u užem smislu odnosi na operativne poslove, a nabava u širem smislu na strategijske zadatke koji se povezuju s učincima i dobiti poslovanja, što je iskazano u definicijama pojedinih pojmova.

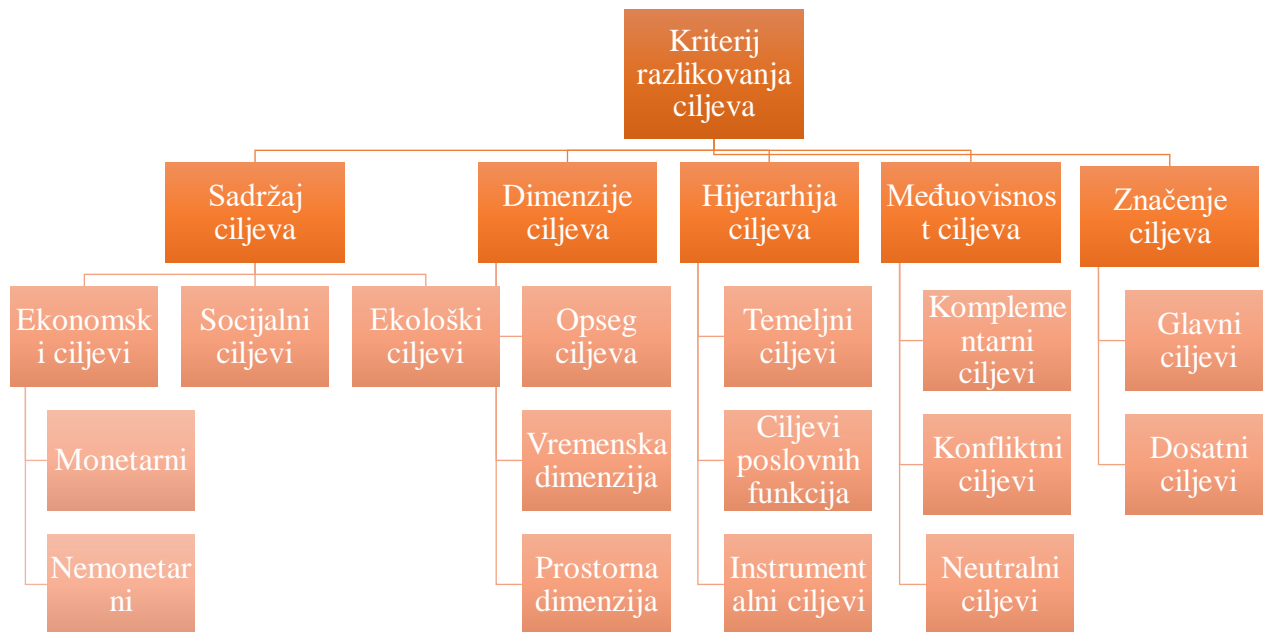
Uz navedenu podjelu vežu se i ciljevi koje nabava treba ispuniti kroz svoje djelovanje, s obzirom na to u nastavku rada prikazani su opći ciljevi nabave u suvremenom poslovanju, te je iskazan kriterij razlikovanja ciljeva koji je iznimno važan u obavljanju poslova nabave.

2.1.1. Ciljevi nabave

Budući da svako poslovanje ima za opći cilj maksimiziranje dobiti, usmjeravajući se na njega potrebno je odrediti i niz drugih ciljeva, odnosno podciljeva pomoću kojih se dolazi do ostvarivanja općeg cilja.

U suvremenom poslovanju, kako Ferišak (2002) iskazuje, opći ciljevi nabave jesu pribavljanje materijala i usluga. Tako nabavljeni materijali i usluge moraju zadovoljavati određene uvjete, a oni se odnose na: odgovarajuću kakvoću, povoljne cijene, ekonomičnu količinu nabavljanja, pravo vrijeme, povoljne izvore nabavljanja, uz visoke servise isporuke, uz postizanje najveće moguće zaštite okoliša i prirodnih resursa i uz najmanji rizik i troškove.

S obzirom na da postoje i dodatni ciljevi koji se trebaju ispuniti kako bi se ispunio glavni cilj, prethodno spomenuti autor, Ferišak (2002) u svojoj knjizi objašnjava i kriterij za razlikovanje ciljeva koji su iskazani u Grafikonu 1. u nastavku teksta.

Grafikon 1: Kriterij razlikovanja ciljeva

Izvor: Izrada autora prema Ferišak (2002)

Prema Grafikonu 1. uočava se podjela kriterija razlikovanja ciljeva na sadržaj ciljeva, njihove dimenzije, hijerarhiju, međuovisnost i samo značenje ciljeva. S obzirom na to, sadržaj ciljeva se dalje odnosi na podjelu koja se odnosi sadržaj koji može biti ekonomski, socijalni ili ekološki. Kada je riječ o ekonomskim ciljevima tu se podrazumijevaju monetarni ciljevi koji se odnose na ostvarenje dobiti, prodaje, kreditnu sposobnost, osiguravanje likvidnosti i ekonomičnost poslovanja i tome slično. Dok, s druge strane postoje i nemonetarni ciljevi koji podrazumijevaju društveni i politički utjecaj, zatim partnerstvo s dobavljačima, sigurnost i fleksibilnost opskrbe i tome slično. Socijalni ciljevi odnose se na socijalnu sigurnost djelatnika, zadovoljstvo poslom, te mogućnostima napredovanja zaposlenika na poslu, razvoj i drugo. Zatim, pod ekološkim ciljevima misli se na osiguranje kružnog tijeka materijala, očuvanje resursa, smanjenje potrošnje vode kao i energije, te korištenje sigurnijeg prijevoza opasnih materijala i slično.

Sljedeći kriterij razlikovanja ciljeva odnosi se na dimenzije ciljeva koje jesu opseg, vremenska dimenzija i prostorna dimenzija ciljeva. Opseg ciljeva odnosi se na količine koje je potrebno

nabaviti, te količine isporuke i visina zaliha koja je optimalna za držanje robe. Vremenska dimenzija podrazumijeva rokove koji mogu biti dugoročni, srednjoročni i kratkoročni, a odnose se na vrijeme nabavljanja i vrijeme isporuke, kao i na vrijeme držanja zaliha i tome slično. Prostorna dimenzija odnosi se na mjesto potrošnje nabavljenog materijala, te mjesto isporuke i skladištenja. Zatim, hijerarhija ciljeva dijeli se na temeljne ciljeve koji se odnose na ciljeve cjelokupnog poslovanja, a koji se vežu uz ekonomiju poslovanja, rastom, sigurnošću, načinom obrade podataka i organizacijom, zaštitom okoliša i tako dalje. Sljedeća razina prema hijerarhiji ciljeva jesu ciljevi poslovnih funkcija koji se odnose na usklađivanje rada poslovnih funkcija, snižavanje troškova cjelovitih procesa, povećavanje kakvoće rada i općeg boniteta poslovanja. Posljednji jesu instrumentalni ciljevi na pojedinim područjima rada. Najjednostavnije ih je pojasniti na primjeru, te se može navesti područje nabavljanja, ciljevi prisutnosti na tržištu, ciljevi kooperacije, stabilnost količina i tome slično. Kada je riječ o međuovisnosti ciljeva, prije svega misli se na komplementarne ciljeve čije ostvarivanje ovisi o ostvarivanju drugih ciljeva. Tako se za primjer može uzeti cilj veće nabave količine i niži troškovi nabavne cijene. Jasno je da su navedeni ciljevi međusobno komplementarni, te je važno paziti na to koje ciljeve je potrebno najprije ostvariti i u kojem opsegu kako bi se mogao ostvariti drugi cilj. Zatim pod konfliktnim ciljevima misli se na ciljeve koji se međusobno ne nadopunjuju, već ostvarivanje jednog cilja sprječava ili onemogućuje ostvarivanje drugog cilja. Također, postoje i neutralni ciljevi koji podrazumijevaju odnos među ciljevima koji je indiferentan.

Na samom kraju kriterija razlikovanja ciljeva, ali ne i najmanje značajan kriterij, odnosi se na značenje ciljeva. S obzirom na to, prema značenju ciljevi mogu biti glavni, oni koji imaju veliko značenje za poslovanje, te dodatni ciljevi koji imaju manje značenje za poslovanje.

Ističe se istraživanje Krpan, Varga, Maršanić (2015) prema kojemu su autori donijeli zaključak da se organizacijskom strukturom nabave dugoročno može regulirati poslovi vezano uz nabavu, a koji se obavljaju istodobno, ili ovisi jedan o drugome, te uvažavajući ciljeve nabave. Također, iskazuju da organizacijska struktura nabave treba omogućavati donošenje odluka uz glavni cilj koji se odnosi na to da nabava pridonosi što više uspješnosti poslovanja poduzeća.

2.1.2. Svrha nabave

Svrha nabave odnosi se na ispunjavanje prethodno objašnjenih ciljeva. Tako, Ferišak (2006) definira svrhu nabave kao povezivanje i usklađivanje potreba organizacije za sredstvima, uslugama i energijom, koje sama ne proizvodi, uz interese dobavljača objekata nabave. Pri čemu se treba voditi računa da nabavljeni objekti nabave budu odgovarajuće kakvoće, u odgovarajućoj količini, te uz pogodnu cijenu. Također treba imati na umu da isporuka odgovara potrebama, odnosno da bude u pravo vrijeme i da bude na pravom mjestu, iz sigurnih i pouzdanih izvora.

“U suradnji s drugim poslovnim funkcijama i organizacijskim jedinicama nabava mora osigurati harmonično odvijanje procesa poslovanja u skladu s interesima tvrtke, djelatnika i društvene zajednice. Svrha je nabave, dakle, da poveže i uskladi potrebe vlastite organizacije za sredstvima, uslugama i energijom, što ih sama ne proizvodi, s interesima dobavljača tih objekata opskrbe” (Ferišak, 2002:42).

2.2. Javna nabava

“Javna nabava obuhvaća veliko polje poslovnih aktivnosti iz različitih znanstvenih područja, a do njene važnosti u ekonomiji između ostalog dolazi i zbog trošenja financijskih sredstava iz državnog proračuna” (Baljkas, 2020:6).

Prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (2022) javna nabava je važan segment gospodarstva, te se najbolje vidi u podacima naručivanja robe javnog sektora u Republici Hrvatskoj koji su prikazani tabličnim prikazom u nastavku teksta u razdoblju od pet godina.

Godina	Broj ugovora	Vrijednost ugovora (kn)
2016.	11.477	25.668.483.346
2017.	9.540	24.450.219.279
2018	15.823	28.547.020.218
2019.	21.868	33.501.913.759
2020.	20.380	29.564.434.134

Tablica 2: Broj i vrijednosti ugovora o javnoj nabavi javnog sektora u Republici Hrvatskoj

Prema prikazanim podacima u Tablici 2. jasno se uočava rast broja ugovora od 2016. godine do 2020. godine. Također potrebno je istaknuti kako je broj ugovora u 2018. bio znatno manji u odnosu na 2019. godinu, za oko 6.000 ugovora, čemu se pridaje utjecaj Covid-19 pandemije.

Zbog svega toga se smatra da sustav javne nabave treba osigurati ekonomične i učinkovite postupke, te racionalno trošenje novaca poreznih obveznika. Ističe se cilj unapređenja sustava u narednom razdoblju, te se ističu postignuta unapređenja u okviru zakonodavstva koje određuje područje javne nabave, a koje je usklađeno s propisima od strane Europske unije.

Definiciju javne nabave najjasnije iskazuje Zakonu o javnoj nabavu (NN 120/2016-2607) prema kojemu javna nabava predstavlja nabavu putem ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga koje nabavlja jedan ili više naručitelja od gospodarskih subjekata koje su ti naručitelji odabrali, bez obzira na to jesu ili roba, radovi ili usluge namijenjene javnoj svrsi.

2.2.1. Ciljevi i zadaci javne nabave

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022) iskazuje dva važna cilja javne nabave. Prvi cilj koji je kratkoročni ili primarni odnosi se na racionalno i učinkovito trošenje proračunskih sredstava. Dok se s druge strane, drugi cilj, onaj dugoročni ili sekundarni odnosi na pravnu sigurnost, sprečavanje korupcije i kriminala, podrazumijeva i pozitivne utjecaje na gospodarski razvoj i zapošljavanje, unaprjeđenje upravljanja javnim financijama, očuvanje okoliša i drugo.

“Javna nabava kao specifičan postupak odabira ugovorne strane radi sklapanja ugovora, kojeg provode tijela javnih ovlasti, a koja imaju za posljedicu trošenje javnih sredstava, ustanovljena je s ciljevima koji su označeni u čl. 1. Zakona o javnoj nabavi. Djelotvorno trošenje javnih sredstava i poticanje slobodnog tržišnog natjecanja ciljevi su donošenja zakona. Drugim riječima cilj je ovog propisa, javnom nabavom postići najveću vrijednost za novac. Ovaj cilj zajednički je svim zakonodavstvima javne nabave i razlogom je njegovog nastanka i razvoja” (Matešić, 2005:3).

Glavni ciljevi javne nabave povezuju se s ciljevima nabave koji su prethodno objašnjeni. Važno je istaknuti da se glavni ciljevi odnose na planiranje osnovnih procesa javne nabave. Pri čemu treba voditi računa da svaka greška utječe na druge procese u javnoj nabavi. Uz to glavni ciljevi

planiranja javne nabave podrazumijevaju pronalazak najboljeg mogućeg postupka i načina nabave, osiguranje naručiteljima ono što im je potrebno u pravodobno vrijeme te uz najpovoljniju vrijednost. Također glavni cilj planiranja jest osigurati točnost i zakonitost u provođenju postupaka javne nabave i povećanje razine upravljanja nabavom kod naručitelja.

Iz navedenoga se može zaključiti da planiranje nabave uvelike pospješuje transparentnost upoznavanja potencijalnih gospodarskih subjekata, racionalno upravljanje resursima naručitelja, kao i postizanje najbolje vrijednosti za uloženi novac, te povezuje sve sudionike u poslovanju naručitelja, ten a samom kraju planiranje uvelike utječe na ostvarivanje konačnog cilja poslovanja.

S obzirom na to da je uvijek prisutna dilemma u načinu planiranja i organiziranja postupaka nabave koji bi se obavljao na djelotvoran i učinkovit način, pri tome je važno imati na umu korištenje propisane razine zakonitosti i stručnosti koji će rezultirati zadovoljenju potreba naručitelja kao i svih uključenih sudionika javne nabave. U tome važnu ulogu ima Zakon o javnoj nabavi koji će detaljno biti objašnjen u nastavku rada.

2.2.2. Zakonodavni okvir javne nabave u Republici Hrvatskoj

Zakonodavni okvir sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj tvore, prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (2022):

1. Zakon o javnoj nabavi,
2. Zakon o koncesijama,
3. Zakon o javno-privatnom partnerstvu i
4. Zakon o državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave.

U svrhu pisanja ovog diplomskog rada, naglasak se stavlja na Zakon o javnoj nabavi, te će u nastavku biti prikazana definicija zakona, te obveznici javne nabave, načini procjene vrijednosti i predmeti javne nabave. Uz to iskazuje se povezanost zakonodavstva s propisima Europske unije.

Prema Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) uređuju se pravila o postupku javne nabave koji provodi javni ili sektorski naručitelj, ili drugi subjekt u slučajevima određenim navedenim zakonom, iz razloga sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga, okvirnog sporazuma te provedbe projektnog natječaja.

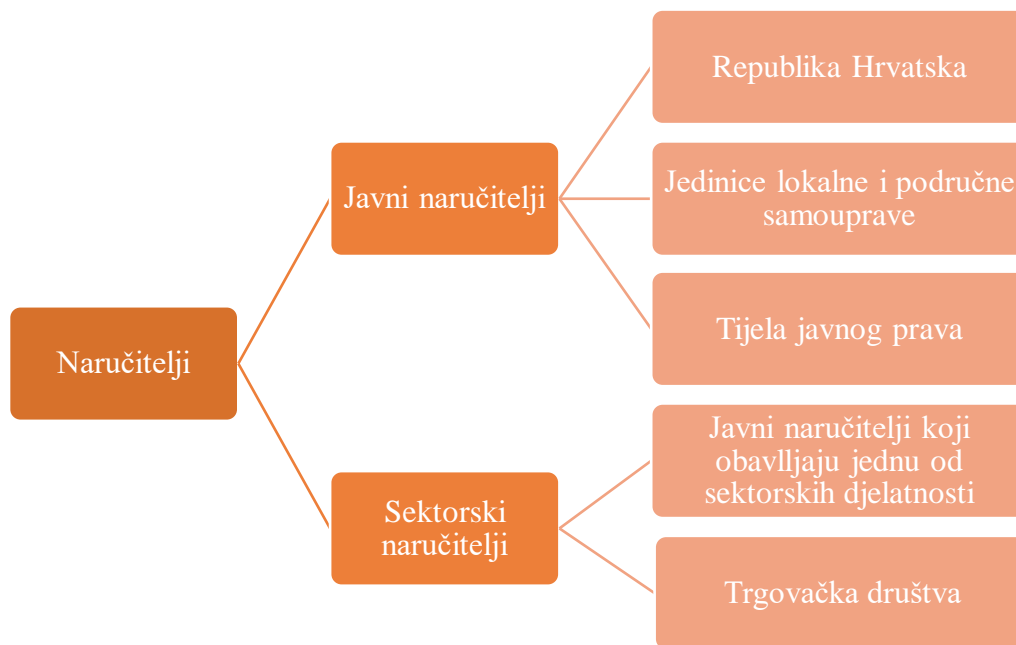
Uz navedeni zakonodavni okvir treba voditi računa i o provedbenim propisima o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj, koji se odnose na:

- a) Uredba o popisu obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi,
- b) Uredba o objavama i evidencijama javne nabave,
- c) Uredba o načinu izrade i postupanju s dokumentacijom za nadmetanje i ponudama,
- d) Uredba o provođenju nadzora kroz obavljanje preventivno-instruktivne djelatnosti,
- e) Uredba o sadržaju i načinu dostavljanja izvješća o javnoj nabavi, te
- f) Uredba o uvjetima primjene Jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV).

2.2.2.1. Naručitelji javne nabave

Prije svega potrebno je iskazati da su naručitelji u javnoj nabavi, zbog racionalnog trošenja proračunskih sredstava i unapređenja tržišnog natjecanja, dužni primjenjivati pravila javne nabave na svu nabavu iznad propisanih pragova.

S obzirom na to, Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) određuje da su naručitelji javni i sektorski, što je u nastavku iskazano grafičkim prikazom. Grafikon 2. prikazuje da se javni naručitelji odnose na Republiku Hrvatsku, odnosno tijela Republike Hrvatske, te jedinice lokalne i područne samouprave, na tijela javnog prava i na udruženja koje je osnovalo jedno ili više prethodno spomenuto tijelo. S druge strane, sektorski naručitelji se odnose na javne naručitelje koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti, na trgovačka društva u kojima javni naručitelj ima ili može imati, izravno ili neizravno dominantan utjecaj na temelju svog vlasništva, financijskog udjela ili na temelju pravila kojima je društvo uređeno i koja obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti. Također, sektorski naručitelji mogu biti i drugi subjekti koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti na temelju posebnih ili isključivih prava kako im je dodijelilo nadležno tijelo.

Grafikon 2: Podjela naručitelja javne nabave

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607)

Uz navedenu podjelu naručitelja u nastavku je tabličnim prikazom iskazan broj ugovora javne nabave prema vrsti subjekata za 2020. godinu u Republici Hrvatskoj, te koji su objavljeni u Elektroničkom oglasniku javne nabave.

Vrsta naručitelja	Broj ugovora	%	Vrijednost nabave bez PDV-a	%
Javni naručitelji	20.380	88,81%	29.564.434.134	62,81
Sektorski naručitelji	2.567	11,19%	17.503.899.415	37,19
Ukupno	22.947	100%	47.068.433.549	100%

Tablica 3: Ugovori o javnoj nabavi prema vrsti naručitelja

Izvor: Izrada autora prema Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (2022)

Prema Tablici 3. jasno se uočava kako je značajno više ugovora prema javnim naručiteljima, što iznosi 20.380 ugovora, u odnosu na sektorske naručitelje koji bilježe 2.567 ugovora tijekom 2020. godine na području Republike Hrvatske.

2.2.2.2. Vrijednosni pragovi javne nabave

Kako je prethodno spomenuto, naručitelji prilikom javne nabave dužni su pridržavati se pragova o javnoj nabavi. Europska komisija donijela je 2021. godine akte kojima se od 01.01.2022. godine primjenjuju nove vrijednosti europskih pragova kojima se razgraničuje nabava male i velike vrijednosti. Navedeni pragovi prikazani su u Tablici 3. te se uočava da za javne naručitelje koji se odnose na državna tijela Republike Hrvatske, EU prag za robe, usluge i projektne naručitelje iznosi 1.052.800 kn, dok za decentralizirane javne naručitelje iznosi nešto više, odnosno 1.616.800 kn. Dok za sve javne naručitelje koji se odnose na sve društvene i druge posebne usluge prag iznosi 5.640.000 kn, a za radove 40.472.640 kn. S druge strane, za sektorske naručitelje, za robu, usluge i projektne naručitelje prag iznosi 3.241.120 kn, a za društvene i druge posebne usluge i za radove prag iznosi jednako kao i za sve javne naručitelje.

Dakle, ako će vrijednost nabave biti manja od navedenih iznosa, riječ je o nabavi male vrijednosti, u suprotnom, za iznose veće od navedenih riječ je o nabavi velike vrijednosti.

Naručitelj		Vrsta nabave	EU prag
Javni naručitelj	Državna tijela RH	Roba/usluge/projektne naručitelji	1.052.800 kn (140.000 eur)
	Decentralizirani javni naručitelji	Roba/usluge/projektne naručitelji	1.616.800 kn (215.000 eur)
Svi javni naručitelji	Državne i druge posebne usluge	5.640.000 kn (750.000 eur)	
	Radovi	40.472.640 kn (5.382.000 eur)	
Sektorski naručitelji	Roba/usluge/projektne naručitelji	3.241.120 kn (431.000 eur)	
	Društvene i druge posebne usluge	7.520.000 kn (1.000.000 eur)	
	Radovi	40.472.640 kn (5.382.000 eur)	

Tablica 4: Vrijednosni pragovi javne nabave

Izvor: Izrada autora prema Europski pragovi (2022)

Uz navedeno potrebno je istaknuti da je naručitelj dužan pridržavati se odredbi Zakona za nabavu robe, radova ili usluga te provedbu projektnih natječaja čija je procijenjena vrijednost veća ili jednaka od pragova iz Tablice 3. Važno je istaknuti da se Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) ne primjenjuje za:

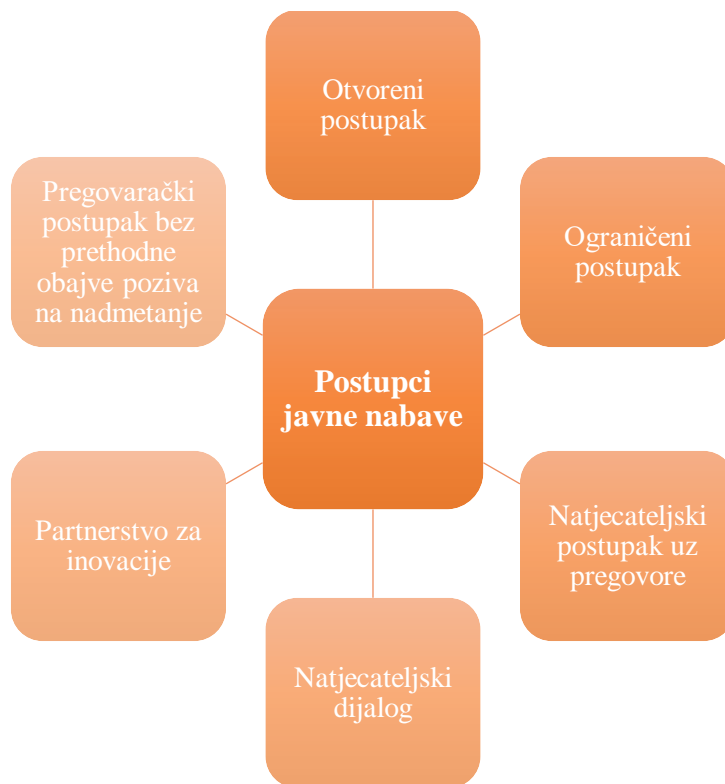
1. na nabavu robe i usluga te provedbu projektnih naručitelja vrijednosti manje od 200.000 kuna, i radove čija je procijenjena vrijednost manja od 500.000 kuna.
2. na nabavu diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu za robe i usluge te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 950.000 kuna i radova procijenjene vrijednosti manje od 4.000.000 kuna.

Prema Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) procijenjena vrijednosti nabave mora biti valjano određena u trenutku početka postupka nabave. Izračun procijenjene vrijednosti nabave temelji se na ukupnom iznosu, bez poreza na dodanu vrijednost, te uključujući sve opcije i moguća obnavljanja ugovora, što se izričito određuje u dokumentaciji o nabavi.

2.2.2.3. Postupci javne nabave

Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) objašnjava i postupke javne nabave, odnosno vrste, odabir i početak postupaka javne nabave. Prema tome, postupci javna nabave, prikazani Grafikonom 3. jesu otvoreni postupak, ograničeni postupak, natjecateljski postupak uz pregovore, natjecateljski dijalog, te partnerstvo za inovacije i pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje.

Otvoreni postupak, ograničeni postupak i partnerstvo za inovacije započinju od dana slanja poziva na nadmetanje. Zatim, natjecateljski postupak uz pregovore započinje od dana slanja poziva na nadmetanje ili dana slanja poziva na dostavu inicijalnih ponuda. Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje započinje od dana slanja poziva na dostavu inicijalne ponude, a natjecateljski dijalog započinje od dana slanja poziva na nadmetanje ili dana slanja poziva na dijalog.

Grafikon 3: Postupci javne nabave

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607)

Kod otvorenog postupka važno je da svaki zainteresirani gospodarski subjekt može dostaviti ponudu u roku za dostavu ponuda. Dok je javni naručitelj koji namjerava dodijeliti ugovor o javnoj nabavi u otvorenom postupku obvezan objaviti poziv na nadmetanje.

Kod ograničenog postupka, javni naručitelj koji namjerava dodijeliti ugovor o javnoj nabavi u ograničenom postupku obvezan je objaviti poziv na nadmetanje, te u ograničenom postupku svaki zainteresirani gospodarski subjekt može dostaviti zahtjev za sudjelovanje u roku za dostavu zahtjeva. Ovdje se ističe da javni naručitelj na temelju uvjeta iz dokumentacije o nabavi ocjenjuje pravodobno dostavljene zahtjeve za sudjelovanje te o tome sastavlja zapisnik. Također javni naručitelj može ograničiti broj natjecatelja koje će pozvati na dostavu ponuda.

Natjecateljski postupak uz pregovore omogućuje da javni naručitelj smije koristiti natjecateljski postupak uz pregovore na nabavu radova, robe i usluga uz određene uvjete koje mora ispunjavati prema Zakonu o javnoj nabavi, te je javni naručitelj obvezan u dokumentaciji o nabavi, uz kriterije

za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta odrediti i predmet nabave pri čemu opisuje svoje potrebe i tražene karakteristike robe, radova ili usluga, mora odrediti kriterije za odabir ponuda i elemente koji iz opisa čine minimalne zahtjeve koje sve ponude trebaju zadovoljiti.

Kao i do sada objašnjenim vrstama postupaka javne nabavi, i ovdje svaki gospodarski subjekt može dostaviti zahtjev za sudjelovanje u određenom roku.

Kod natjecateljskog dijaloga javni naručitelj obvezan je objaviti poziv na nadmetanje, ili u opisnoj dokumentaciji navesti sve potrebne zahtjeve i odrediti kriterije za odabir ponuda te indikativni vremenski okvir. Važno je naglasiti da u dijalogu mogu sudjelovati samo oni natjecatelji koje javni naručitelj pozove na dijalog, bez obzira što svi zainteresirani gospodarski subjekti mogu dostaviti zahtjev za sudjelovanje. Dijalog se nastavlja sve dok javni naručitelj ne utvrdi jedno ili više rješenja koja mogu zadovoljiti njegove potrebe. Konačne ponude moraju sadržavati sve zahtijevane elemente koji su nužni za izvršenje projekta, te je javni naručitelj obvezan ocijeniti konačne ponude na temelju kriterija za odabir ponude navedenih u pozivu na nadmetanje ili opisanoj dokumentaciji. Kriterij za odabir ponude je isključivo najbolji omjer cijene i kvalitete, te će u nastavku biti više riječi o tom kriteriju.

Partnerstvo za inovacije teži razvoju inovativne robe, usluga ili radova te njihovoj naknadnoj nabavi, pod uvjetom da su u skladu s razinama izvedbe i maksimalnim troškovima dogovorenim između javnog naručitelja i sudionika. I ovdje, kao i do sada objašnjenim vrstama postupaka javne nabave, javni naručitelj ocjenjuje pravodobno dostavljene zahtjeve, ograničava broj sposobnih natjecatelja koje poziva na sudjelovanje u partnerstvu. Ovdje je specifično što se utvrđuju privremeni ciljevi koje partneri trebaju ostvariti u pojedinoj fati te se plaćanje odvija u naknadama u odgovarajućim obrocima. Te nakon svake fate, javni naručitelj može raskinuti partnerstvo za inovacije, pod uvjetom da je to navedeno u dokumentaciji o nabavi.

Posljednje, pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje, javni naručitelj ga može koristiti uz ispunjavanje posebnih uvjeta sadržanih u Zakonu o javnoj nabavi. Te je ovdje slučaj da ponudu mogu dostaviti samo oni gospodarski subjekti koje javni naručitelj pozove na dostavu inicijalne ponude, te ne mogu svi zainteresirani što je slučaj u drugim vrstama postupaka javne nabave.

2.2.2.4. Zakonodavni okvir javne nabave u Europskoj uniji

Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016-2607) sadržava i odredbe koje su u skladu s aktima Europske unije, a koji se odnose na Direktivu 2014/24/EU o javnoj nabavi, Direktivu 2014/25/EU o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne sektoru te sektoru poštanskih usluga. Također se odnosi na Direktivu 89/665/EEZ koja se odnosi na usklađivanje zakona i drugih propisa na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima, te Direktivu 2014/23/EU koja se odnosi na dodjelu ugovora o koncesiji. Zatim, Direktiva 92/13/EEZ o usklađenju zakona i drugih propisa o primjeni pravima Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske, prometne i telekomunikacijske sektoru. Potrebno je spomenuti da Zakon o javnoj nabavi sadrži i članke o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji.

Sumarno se može reći da zakon Europske unije utvrđuje minimalna pravila kojima se usklađuje poslovanje javne nabave. Pravila Europske unije reguliraju način djelovanja javnih tijela, te način na koji oni kupuju robu, radove ili usluge. Također, navedena pravila osmišljena su s ciljem poboljšanja prakse javne nabave u Europskoj uniji.

Budući da javna nabava čini 14 % BDP-a Europske unije, važno je djelovati u skladu sa zakonom koji regulira djelovanje javne nabave, te je važna usklađenost s tri temeljna načela poslovanja javne nabave, a oni se odnose na jednak tretman, nepostojanje diskriminacije i transparentnost. U nastavku ovoga rada bit će iskazana sva načela na kojima se temelji poslovanje javne nabave.

Kada je riječ o nabavi u državama članicama Europske unije potrebno je istaknuti da svaka zemlja članica ima kontaktne točke i internetske portale za informacije o nabavi. Pa tako Republika Hrvatska ima Hrvatski portal javne nabave. Na navedenom portalu javne nabave može se doći do informacija o javnoj nabavi, o provođenju javne nabave kroz Elektronički oglasnik javne nabave, o podacima tko može sudjelovati, ponudama, dostavi ponuda i ocjenama ponuda kao i odabira ekonomski najpovoljnije ponude. Također sadrži zakone o javnoj nabavi, njihove izmjene i dopune. Različite publikacije, preglede najvažnijih mišljenja, također na navedenom portalu

nalaze se statistička izvješća o javnoj nabavi za protekle godine, zatim sadrži različite aktivnosti i vijesti.

U nastavku je prikazana Tablica 5. koja prikazuje podatke o javnoj nabavi prema zemljama Europske unije u razdoblju 2020. godine. Prikazana tablica uzeta je kao kratak pregled pozicije Republike Hrvatske u odnosu na druge zemlje članice prema podacima broja ugovora prema naručiteljima i njihovim vrijednostima.

Zemlja ponuditelja	Vrsta naručitelja				Ukupno		
	JAVNI		SEKTORSKI		Broj	Vrijednost	%
	Broj	Vrijednost	Broj	Vrijednost			
Austrija	14	131.697.813	5	299.111.340	19	430.809.153	0,92
Bugarska	0		1	2.900.000	1	2.900.000	0,01
Češka	8	47.584.685	1	1.554.000	9	49.138.685	0,10
Danska	1	1.708.988	0	0	1	1.708.988	0,00
Finska	1	796.950	0	0	1	796.950	0,00
Francuska	7	26.304.381	2	23.232.947	9	49.537.328	0,11
Grčka	2	64.744.766	0	0	2	64.744.766	0,14
Irska	1	147.000	0	0	1	147.000	0,00
Italija	8	99.560.663	6	219.589.700	14	319.150.363	0,68
Mađarska	0	0	5	20.579.757	5	20.579.757	0,04
Malta	2	14.759.687	0	0	2	14.759.687	0,03
Nizozemska	14	14.451.716	2	2.414.947	16	16.866.663	0,04
Njemačka	25	61.886.100	8	90.545.837	33	152.431.937	0,32
Poljska	3	144.672.386	1	5.407.152	4	150.079.538	0,32
Portugal	2	111.850	1	234.899	3	346.749	0,00
Rumunjska	0	0	1	6.095.451	1	6.095.451	0,01
Slovačka	2	3.548.090	0	0	2	3.548.090	0,01
Slovenija	95	658.078.987	23	1.110.768.024	118	1.768.847.011	3,76
Španjolska	0	0	1	376.340.359	1	376.340.359	0,80
Švedska	2	1.731.656	0	0	2	1.731.656	0,00
EU	187	1.271.785.718	57	2.158.774.413	244	3.430.560.131	7,29
Hrvatska							
HR	20.136	28.021.541.538	2.496	12.707.382.868	22.632	40.728.924.406	86,53

Tablica 5: Javna nabava prema zemljama članicama EU-a, 2020. godina

Izvor: Izrada autora prema Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (2022)

Prema prikazanim podacima u Tablici 5. jasno se uočava kako najveći broj ugovora javnih naručitelja imaju zemlje Slovenija od 95 ugovora, Njemačka 25 ugovora, Austrija 14 ugovora kao i Nizozemska. Navedene zemlje imaju i najveći broj i kod sektorskih naručitelja, te ukupne vrijednosti ugovora nalaze se u rasponu od oko 350.000.000 do skoro dvije milijarde kuna.

2.2.2.5. Temeljna načela javne nabave

Kako je prethodno rečeno, načela na kojima se temelji poslovanje javne nabave, a čija primjena je rezultat uspješne i zakonski ispravne javne nabave.

Pravilna primjena zakona, osim ciljeva i svrhe traži poznavanje duha zakona, a on se uobičajeno pronalazi u načelima. Prethodno spomenuti zakonodavni okvir čine načela koja su sadržana u Ugovoru o osnivanju Europske unije Ljubanović (2011):

- a) Načelo zakonitosti,
- b) Načelo pravodobnosti i učinkovitosti nabave – brzina,
- c) Načelo svrsishodnosti i učinkovitosti gospodarenja sredstvima za nabavu,
- d) Načelo ravnopravnost učinaka – zabrana diskriminiranja,
- e) Načelo javnosti i transparentnosti,
- f) Načelo dispozicije i
- g) Načelo oficioznosti.

2.3. Proces javne nabave

Proces javne nabave objašnjava Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022). Također sve potrebne informacije o koracima provođenja javne nabave dostupne sun a službenim stranicama Portala javne nabave, a također važne informacije sadržane su i u Zakonu o javnoj nabavi.

Prema Planu potreba temeljem kojeg se priprema i odabire Plan nabave, svaka jedinica započinje postupak nabave roba, radova ili usluga. Prema tome određuju se načini i osobe koje će biti odgovorne za izradu tehničke specifikacije, troškovnika i opisa svih zadataka kao i drugih elemenata potrebnih za nabavu određenog objekta. U svezi s tim, potrebno je dostaviti nadležnom tijelu zahtjev za nabavu sukladno definiranim rokovima, u suprotnom se zahtjevi neće uzeti u razmatranja.

Zatim je potrebno određivanje tehničkog opisa i specifikacija, što podrazumijeva opis robe, radova ili usluga koje se nabavljaju. Važno je naglasiti kako tehnički opis mora biti sastavljen na neutralan način kako ni na koji način ne pogoduje nekog gospodarskom subjektu. Također, ovdje trebaju biti navedeni svi dokumenti koji su potrebni za izvršenje ugovora i tko navedene dokumente pribavlja. Navode se rokovi izvršenja ugovora koje prati služba za javnu nabavu sukladno rokovima koji su navedeni u ugovoru.

Prije izrade zahtjeva za pokretanje nabave potrebno je promijeniti vrijednost nabave. Ukoliko je vrijednost nabave do praga, odnosno za nabavu do 20.000 kn traži se minimalno jedna ponuda, te se preporučuje barem tri ponude. Dok za nabavu vrijednosti veće od 20.000 kn traži se ponuda od najmanje tri dobavljača.

Zahtjev za pokretanje nabave pokreće se nakon prihvaćanja tehničkog opisa i troškovnika te ostalih potrebnih elemenata. Zahtjev treba biti popunjen sa svim traženim elementima, te zahtjev čija je vrijednost veća od 20.000 kn treba imati poveznicu s Planom nabave putem evidencijskog broja iz Plana nabave.

Zahtjev za pokretanje nabave zajedno s prihvaćenim tehničkim opisom i troškovnikom i ostalim potrebnim informacijama za nabavu može se dostaviti kroz Informacijski sustav SPIN.

Nakon toga dolazi se do zaprimanja Zahtjeva za pokretanje nabave i određivanje postupaka. Pri tome se misli na određivanje rješavatelja predmeta, a odnosi se na odgovornost Službe za javnu nabavu. Zatim se izrađuje narudžbenica ili ugovor sa procijenjenom vrijednosti do praga za primjenu Zakona o javnoj nabavu i odrađuje se rezervacija sredstava. Potrebno je napraviti i analizu naloga i narudžbenice ili ugovora kako bi se ustanovilo jesu li prethodno pripremljeni svi dokumenti potrebni za nabavu, kako bi se vidjelo da li je riječ o nerealnim ponudama, o nedostatku osiguranih sredstava i tome slično. Uz to potrebno je i provođenje dodatnih mjera koje se obavljaju u roku do 10 dana po zaprimanju narudžbenice. Ukoliko je sve u redu nakon analize obavlja se ovjera narudžbenice ili ugovora.

Izrada dokumentacije o nabavi dolazi nakon Odluke o imenovanju stručnog povjerenstva za javnu nabavu. Zatim se objavljuje nadmetanje, a što se odnosi zapravo na datum slanja poziva na

nadmetanje, te se ono može provoditi putem Elektroničkog oglasnika javne nabave. Nakon zaprimanja ponuda dolazi se do otvaranja ponuda i sastavljanja zapisnika o dospjelim ponudama. Provodi se pregled i cijena dospjelih ponuda od strane Službe za javnu nabavu u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Zatim se donosi odluka o odabiru ili o poništenju ponude, te se navedene informacije objavljuju na službenoj stranici Elektroničkog oglasnika javne nabave.

Izrađuje se prijedlog ugovora koji se usklađuje s odabranim ponuditeljem, nakon čega se potpisuje ugovor s odabranim ponuditeljem gdje se određuju odgovornosti ugovornih strana te nakon čega slijedi izvršenje ugovora.

3. Metodologija rada

Glavni metodološki pristup rada odnosi se na metode deskripcije, matematičku, statističku i komparativnu metodu. Radom su obuhvaćeni podaci prikupljeni o javnoj nabavi, Zakonu o javnoj nabavi te o javnoj nabavi na području Republike Hrvatske. Analiza se odnosi na prikazivanje najvećih naručitelja javne nabave 2020. godine, te prikazivanju podataka o ugovorima koji imaju najveću vrijednost u istoj promatranoj godini u Republici Hrvatskoj. Ističu se sklopljeni ugovori s HŽ Infrastrukturoom d.o.o. tijekom 2022. godine.

Metoda deskripcije korištena je prilikom definiranja i pojašnjavanja pojmova vezanih uz opći pojam nabave, njezine svrhe i ciljeva. Također je korištena prilikom definiranja pojma javne nabave i njezinih ciljeva. U ovom dijelu korištena je metoda komparacije, gdje su kroz tablični prikaz javnih naručitelja od 2016. godine do 2020. godine prikazani podaci o broju ugovora i njihovim vrijednostima. Time se postiže komparacija iskazanih godina kako bi se uvidjela važnost i značaj javne nabave iz godine u godinu. Navedenim se omogućuje lakše upoznavanje s načinom djelovanja javne nabave uzimajući u obzir utjecaj Zakona o javnoj nabavi. Korištena je metoda sinteze kojom se iskazuje zakonodavni okvir Republike Hrvatske, koji se povezuje sa zakonodavnim okvirom Europske unije. U nastavku rada korištena je metoda konkretizacije, koja se može uočiti kroz poglavlje koje se temelji na objašnjavanju postupaka javne nabave, te i procesa javne nabave.

Nastavak rada odnosi se na analizu prikupljenih podataka pri čemu je korištena matematička i statistička metoda. Kroz prikaz analitičke metode uzeti su u obzir podaci dostupni o javnoj nabavi tijekom 2020. godine, kao posljednji dostupni za Republiku Hrvatsku. S obzirom na to, kroz podatke iz navedene godine, ističe se četiri najveća naručitelja i pet ugovora o javnoj nabavi čija je vrijednost najveća, te se iskazuje u kunama. Korištenjem matematičke metode prikazani su podaci o ponuditeljima, predmetu ugovora, iznosu i roku ispunjavanja ugovorene obveze, za ugovore o javnoj nabavi u Osijeku za razdoblje od 2022. godine. U nastavku je korištena metoda konkretizacije, gdje je uzet jedan ugovor o javnoj nabavi i detaljno opisan. Također, korištenjem metode sinteze i deskripcije objašnjeni i prikazani su podaci o potrebnoj dokumentaciji unutar javne nabave.

4. Opis istraživanja i rezultati istraživanja

Empirijski dio rada odnosi se na prikaz podataka javne nabave u gradu Osijeku u 2022. godini. Najprije su iskazani podaci o najvećim naručiteljima tijekom 2020. godine te podaci o najvećim sklopljenim ugovorima u 2020. godini. Nakon toga iskazuju se podaci javne nabave koja se odnosi na Osijek, te su prikazani ugovori o Mehaničkom čišćenju pružnog pojasa na području NS Osijek i Izgradnja vanjske rasvjete stajališta Osijek Dravski most.

4.1. Javna nabava u Osijeku tijekom 2020. godine

Uvod u empirijski dio rada obuhvaća prikaz podataka o javnoj nabavi tijekom 2020. godine koja se odnosi na područje Republike Hrvatske. Navedeni podaci uzeti su kao prikaz jer nema raspoloživih podataka za razdoblje 2022. godine, kao ni za 2021. godinu.

Tablica 6. prikazuje podatke o najveća četiri naručitelja u 2020. godini. Iz prikazanih podataka jasno se vidi kako je Grad Zagreb imao sklopljene ugovore s najvećom ukupnom vrijednosti nabave bez PDV-a, u iznosu od nešto više od 6 milijarde kuna. Nakon njega slijedi HŽ Infrastruktura d.o.o. s vrijednosti 3,5 milijarde kuna, zatim Hrvatske ceste d.o.o. s oko 2,2 milijarde kuna, i na kraju Ministarstvo unutarnjih poslova s oko 1,3 milijarde kuna.

Naručitelj	Jednostavna nabava bez PDV-a	Vrijednost ugovora bez PDV-a	Ukupna vrijednost nabave bez PDV-a	Udio u sveukupnoj vrijednosti nabave
Grad Zagreb	155.257.810	5.914.515.708	6.069.773.518	30,28
HŽ Infrastruktura d.o.o.	24.818.281	3.506.989.449	3.531.807.730	17,62
Hrvatske ceste d.o.o.	55.174.711	2.184.329.272	2.239.503.983	11,17
Ministarstvo unutarnjih poslova	49.578.475	1.326.105.151	1.375.683.626	2,67

Tablica 6: Četiri najveća naručitelja u 2020. godini u Republici Hrvatskoj

Izvor: Izrada autora prema Statističom izvješću o javnoj nabavi (2020)

Sljedeća tablica prikazuje podatke o najvećim sklopljenim ugovorima o javnoj nabavi tijekom 2020. godine u Republici Hrvatskoj.

Naručitelj	Predmet nabave	Postupak nabave	EU fondovi	Vrijednost ugovora (kn)
HŽ Infrastruktura d.o.o.	Izvođenje radova na projektu „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosjeka na dionici Križevci – Koprivnica . državna granica“	Otvoreni postupak	DA	2.418.073.116
INA d.d.	Usluga izvođenja rudarskih radova i servisa u 2020-2024 god. na području Republike Hrvatske	Pregovarački postupak bez prethodne objave	NE	1.500.000.000
HŽ Putnički prijevoz d.o.o.	Nabava 21 novi elektromotorni vlak i to 11 elektromotornih vlakova za gradsko-prigradski promet (EMV GPP) i 10 elektromotornih vlakova za regionalni promet (EMV RP)	Otvoreni postupak	DA	844.714.060
Ministarstvo unutarnjih poslova	Usluga izrade isprava i službenih obrazaca	Pregovarački postupak bez prethodne objave	NE	640.000.000
Hrvatske ceste d.o.o.	Izgradnja dionice DC403, od čvora Škurinje do luke Rijeka	Otvoreni postupak	DA	456.358.687

Tablica 7: 5 Najvećih sklopljenih ugovora u 2020. godini u Republici Hrvatskoj

Izvor: Izrada autora prema Statističom izvješću o javnoj nabavi (2020)

Tablica 7. prikazuje da HŽ Infrastruktura d.o.o. ima najveći broj sklopljenih ugovora u Republici Hrvatskoj tijekom 2020. godine o javnoj nabavi. Vrijednost ugovora iznosi oko 2,4 milijarde kuna, te je važno istaknuti kako navedeni ugovori jesu financirani EU fondovima. Zatim slijedi INA d.d. čije usluge nisu financirane EU fondovima, a iznos sklopljenog ugovora iznosi 1,5 milijardi kuna. Nadalje, HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Ministarstvo unutarnjih poslova i Hrvatske ceste d.o.o. jedni su od naručitelja čiji ugovori o javnoj nabavi stoje pri vrhu vrijednosti ugovora, te su upravo zbog toga iznimno važni za gospodarstvo države.

Prethodno iskazani podaci važni su iz razloga što je HŽ Infrastruktura d.o.o. jedan od naručitelja čija vrijednost ugovora o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj jest najveća. Upravo zbog toga, kao primjer i glavna empirijskog dijela uzet je za primjer predmeti javne nabave u gradu Osijeku koji se odnose na HŽ Infrastrukturu d.o.o. kao naručitelja.

Predmet nabave	Naziv ponuditelja s kojim je sklopljen OS/ ugovor	Iznos sklopljenog OS-a/ ugovora (bez PDV-a)	Rok na koji je sklopljen OS/ ugovor
Hitne intervencije na zgradama po grupama:	HRGOTA d.o.o.	966.484,20	2 god
Usluga popravka kartica DIKOS uređaja	AGILUS TEL d.o.o.	437.858,00	4 god
Sintetičke pločice i vezice	DIV GRUPA d.o.o. Ovan j.d.o.o	5.555.727,00 6.728.626,00	4 god
Čišćenje poslovnih prostora HŽ Infrastrukture (po grupama)	ADRIA GRUPA d.o.o.	G1- 11.937.353,89 G4- 6.344.349,37	2 god
Kolosiječni pribor	DIV GRUPA d.o.o.	73.468.556,20	4 god
Čišćenje poslovnih prostora HŽ Infrastrukture (po grupama)	Atalian Global Services Croatia d.o.o.	G2- 5.748.128,12 G5- 4.646.118,96	2 god
Održavanje elektroagregatski postrojenja (po grupama)	E. K. Energija d.o.o.	167.796,00	4 god
Usluge uspostave eksteraliziranog sigurnog operativnog centra (SOC)	ZP: KONČAR - DIGITAL d.o.o., DIVERTO d.o.o., AVOLA SOLUTIONS d.o.o.	199.170,00	7.1.2024
Čišćenje poslovnih prostora HŽ Infrastrukture (po grupama)	SAMSIC d.o.o.	1.744.125,80	2 god
Mehaničko čišćenje pružnog pojasa od raslinja i drveća (po grupama)	SANAC d.o.o.	5.532.150,00	4 god
Gospodarenje otpadom ključnog broja	GIRK KALUN d.d., Drniš, C.I.A.K. d.o.o., Donji Stupnik	0,00	isto kao i osnovni
Nadogradnja SDH mreže	ITERATIO d.d.	9.891.340,40	4 god

Tablica 8: Sklopljeni ugovori o javnoj nabavi za grad Osijek u 2022. godini

Izvor: Izrada autora prema HŽ Infrastruktura (2022)

4.2. Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek

U nastavku teksta prikaza je Slika 1. koja prikazuje prilog pozivu na dostavu ponude čiji je predmet nabave Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek. Prema prikazanom dokumentu, uočavaju se elementi predmeta nabave, procijenjene vrijednosti bez PDV-a, te dokumentacija o nabavi u postupku jednostavne nabave.

Prema sadržaju nabave, sadržaj ponude odnosi se na informacije o općim podacima ponuditelja, cijene bez PDV-a, roku, načinu i uvjetima plaćanja koji se odnose na razdoblje od 60 dana. Zatim, podaci o mjestu izvršenja usluge što je u odabranom primjeru NS Osijek. Rok izvršenja usluge je šest mjeseci od potpisa ugovora odnosno primitka narudžbenice, te se iskazuje rok valjanosti ponude koji je 120 dana od dana otvaranja ponude. U nastavku rada prikazana je Slika 2. koja prikazuje ponudbeni list za odabrani primjer.

Iskazani su podaci o kriteriju za odabir gospodarskog subjekta, a što se odnosi na uvjete i sposobnosti. Svaki gospodarski subjekt mora u postupku nabave dokazati svoj upis u sudski, obrtni, strukovni ili drugi odgovarajući registar u državi njegova poslovnog nastanka. Također iskazane su informacije o tehničkoj i stručnoj sposobnosti.

HŽ INFRASTRUKTURA
10000 Zagreb, Mihanovićeve 12

Sektor nabave
10000 Zagreb
Saraievska 43

tel: +385 (01) 453 4653
e-mail: matea.radovanovic@hzinfra.hr
naš broj i znak: 6176/22/MRa
datum: 07. 06. 2022.

ZAINTERESIRANI GOSPODARSKI SUBJEKTI

PREDMET: Poziv za dostavu ponude

Pozivamo Vas da nam prema priloženoj Dokumentaciji o nabavi i troškovniku dostavite ponudu za „Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek“.

Predmjer se nalazi u excel tablici koja je zaključana. Dozvoljeno vam je upisivati jedinične cijene. Procijenjena vrijednost nabave: 199.999,99 kn (bez PDV-a)

Rok za dostavu ponude: **13.06.2022. godine u 12:00h.**

S poštovanjem,

DIREKTORICA SEKTORA NABAVE

Tatjana Đaković Alavanja, dipl. ing. građ.

U prilozi:

- Dokumentacija o nabavi
Troškovnik

HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o. ZAGREB, Mihanovićeve 12, TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, MBS: 080590485, OIB: 39901919995,
Naziv i sjedište banke: Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb, Radnička cesta 50, BROJ RAČUNA: HR4423400091110262804,
TEMELJNI KAPITAL: 224.188.000,00 kuna,
PREDSJEDNIK UPRAVE: Ivan Kričić, dipl. ing. građ.
ČLANOVI UPRAVE: mr. sc. Darko Barišić, dipl. ing.; Marjan Čučić, dipl. ing.; mr. sc. Damir Lončarić, dipl. ing. stroj.; Subhi Tawfiq, mag. ing. traff.

Slika 1: Poziv na dostavu ponude Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek

Izvor: Preuzeto s HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

Ponudbeni list
br. _____ Datum: _____

1. Naziv i sjedište naručitelja:	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o. Mihanovićeva 12 10 000 Zagreb OIB: 39901919995	
2. Podaci o gospodarskom subjektu:		
Zajednica gospodarskih subjekata (zaokružiti)*	DA	NE
Sudjelovanje podgovaratelja (zaokružiti)**	DA	NE
2.1. Naziv gospodarskog subjekta / člana zajednice gospodarskih subjekata ovlaštenog za komunikaciju s naručiteljem		
Sjedište gospodarskog subjekta		
Adresa gospodarskog subjekta		
OIB (ili nacionalni identifikacijski broj prema zemlji sjedišta gospodarskog subjekta, ako je primjenjivo)		
IBAN broj računa i naziv banke		
Navod o tome je li gospodarski subjekt u sustavu poreza na dodanu vrijednost (zaokružiti)	DA	NE
Vrijednost PDV-a (%)	_____ %	
Adresa za dostavu pošte		
Adresa e-pošte		
Kontakt osoba gospodarskog subjekta		
Broj telefona		
Broj telefaksa		
3. Predmet nabave (EBN: 6176/22/MRa)	MEHANIČKO ČIŠĆENJE PRUŽNOG POJASA NA PODRUČJU NS OSIJEK	
4. Cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost – brojkama		
5. Iznos poreza na dodanu vrijednost *** /**** – brojkama		
6. Cijena ponude s porezom na dodanu vrijednost ***/**** - brojkama		
7. Rok valjanosti ponude	120 dana od dana otvaranja ponuda	
8. Broj i datum ponude		
9. Mjesto izvršenja usluge	NS Osijek	
10. Rok izvršenja usluge	šest (6) mjeseci od potpisa ugovora primitka narudžbenice	
11. Rok, način i uvjeti plaćanja	Plaćanje se obavlja na temelju vijarog računa izdanog po ugovoru/narudžbenici te po uredno popisanom primopredaji izvršene	

usluge.
Rok ispunjenja novčane obveze je 60 dana, a od 61. dana za zakašnjela plaćanja u odnosima s poduzetnicima primijenit će se ugovorna kaznina stopa u visini 3% godišnje.
Rok za ispunjenje novčane obveze počinje teći od:
a) _____ dana kad je Naručitelj primio račun ili drugi odgovarajući zahtjev za isplatu za izvršene usluge
b) _____ dana kad je izvršitelj ispunio svoju obvezu
- ako nije moguće sa sigurnošću utvrditi dan primitka računa ili drugog odgovarajućeg zahtjeva za isplatu za izvršenu uslugu
- ako je Naručitelj primio račun ili drugi odgovarajući zahtjev za isplatu za izvršenu uslugu prije nego li je izvršitelj ispunio svoju obvezu
Potraživanja od Naručitelja ne mogu se ustupiti/prenositi na treće osobe bez prethodne pisane suglasnosti Naručitelja. Uz suglasnost Naručitelja prenjeti se može samo osnovna tražbina. Svoje obveze prema izvršitelju Naručitelj će podmiriti uplatama na IBAN izvršitelja ili jednim od obračunskih načina plaćanja.
Računi se ispostavljaju Naručitelju isključivo kao elektronički računi, sukladno Zakonu o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi (NN 94/2018). E-mail adresa na koju se zaprimaju obavijesti o pristiglim elektroničkim računima je e-racun@hznra.hr.

Obvezno ispuniti sve stavke

12. Uz ponudu dostavljamo popis svih sastavnih dijelova i priloga ponude (Sadržaj ponude) uvezanim sljedećim redoslijedom:

Gospodarski subjekt:

(tiskano upisati ime i prezime ovlaštene osobe gospodarskog subjekta)

(potpis i pečat)

Napomena:
* Ako se radi o zajednici gospodarskih subjekata, tada gospodarski subjekt ispunjava ponudbeni list Prilog br. I
** U slučaju da gospodarski subjekt ima podgovaratelja/e mora popuniti i priložiti u ponudi Prilog II (Podaci o podgovorateljima i podaci o dijelu ugovora o javnoj nabavi)
*** Ako gospodarski subjekt nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost ili je predmet nabave oslobođen poreza na dodanu vrijednost, u ponudbenom listu, na mjesto predviđeno za upis cijene ponude s porezom na dodanu vrijednost, upisuje se isti iznos kao što je upisan na mjestu predviđenom za upis cijene ponude bez poreza na dodanu vrijednost, a mjesto predviđeno za upis iznosa poreza na dodanu vrijednost ostavlja se prazno.
**** U slučaju da se radi o prijenosu porezne obveze u graditeljstvu na primatelja isporuke, sukladno članku 75. stavak 2. i 3. Zakona o PDV-u, na mjesto predviđeno za upis cijene ponude s porezom na dodanu vrijednost, upisuje se isti iznos kao što je upisan na mjestu predviđenom za upis cijene ponude bez poreza na dodanu vrijednost, a mjesto predviđeno za upis iznosa poreza na dodanu vrijednost ostavlja se prazno.

Slika 2: Ponudbeni list HŽ Infrastruktura d.o.o.

Izvor: Preuzeto s HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

Uz prikazani ponudbeni list veže se concept ekonomski najpovoljnije ponude (ENP)

Svrha ekonomski najpovoljnije ponude prema kriteriju za odabir najpovoljnije ponude, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta (2017):

- identificirati ponudu koja daje najbolju vrijednost za uloženi novac
- omogućiti usporedbu ponuda i po drugim kriterijima, a ne samo prema cijeni
- identificirati ponudu koja u najvećoj mjeri zadovoljava zahtjeve naručitelja, uključujući kriterije zaštite okoliša i društveni interes

Kako je u prethodnom tekstu ovoga rada spomenut omjer cijene i kvalitete, upravo to omogućuje se kroz ENP. Dakle, ENP obuhvaća kvalitetu, tehničku vrijednost, estetske i funkcionalne značajke, pristupačnost, rješenje za sve korisnike. Zatim, društvene, okolišne i inovativne značajke te trgovanje i uvjete pod kojima se obavlja trgovanje. Također ENP-om se obuhvaća organizacija, kvalifikacija i iskustvo osoblja koje je angažirano na izvršenju određenog ugovora. Kvaliteta angažiranog osoblja značajno može utjecati na razinu uspješnosti izvršenja ugovora, stoga navedeno treba imati na umu prilikom izvršenja ugovora. Važno je reći da se ENP odnosi i na usluge nakon prodaje te i na tehničku pomoć.

Najčešći razlozi korištenja ENP-a jesu jer se time dobiva veća vrijednost za novac, odvija se vrednosvanje i drugih troškova vezanih uz predmet nabave, te se uspostavlja nagrađivanje dodatne kvalitete u robi, radovima i uslugama koje su objekti nabave.

Prilog II (popunjava se samo ako se dio ugovora o javnoj nabavi daje u podugovor)

PODACI O PODUGOVORATELJU I PODACI O DIJELU UGOVORA O JAVNOJ NABAVI, AKO SE DIO UGOVORA O JAVNOJ NABAVI DAJE U PODUGOVOR

NAZIV I SJEDIŠTE NARUČITELJA	
Naziv naručitelja	HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.
Sjedište naručitelja	Mihanovičeva 12
OIB naručitelja	10 000 Zagreb 39901919995
PODACI O PODUGOVORATELJU	
Naziv podugovaratelja (tvrtka, skraćena tvrtka)	
Sjedište podugovaratelja	
Adresa podugovaratelja	
OIB (ili nacionalni identifikacijski broj prema zemlji sjedišta gospodarskog subjekta, ako je primjenjivo)	
Broj računa i banka	
Adresa e-pošte	
Kontakt osoba podugovaratelja	
Broj telefona	
Broj telefaksa	
Podugovaratelj u sustavu PDV-a (zaokružiti)	DA NE
Vrijednost PDV-a (%)	_____ %
PODACI O DIJELU UGOVORA O JAVNOJ NABAVI KOJI SE DAJE U PODUGOVOR	
Predmet ugovora o javnoj nabavi koji se daje u podugovor	
Usluga koja se daje u podugovor	
VRIJEDNOST, MJESTO I ROK IZVRŠENJA USLUGE KOJA SE DAJE U PODUGOVOR	
Cijena usluge - bez poreza na dodanu vrijednost koja se daje u podugovor	
Iznos poreza na dodanu vrijednost (PDV) (upisati vrijednost ako je podugovaratelj u sustavu PDV-a, ako nije - ostaviti prazno)	
Cijena ponude s porezom na dodanu vrijednost (ako podugovaratelj nije u sustavu PDV-a prepisati cijenu bez PDV-a)	

Postotni dio ugovora koji se daje u podugovor (%)	
Mjesto izvršenja usluge	
Rok izvršenja usluge	
<u>Napomena:</u>	

Ovaj obrazac (Prilog II) dostavlja se zasebno za svakog podugovaratelja.
Ponudi se može priložiti i više obrazaca (Prilog II) ovisno o broju podugovaratelja.

Mjesto i datum _____

Za gospodarskog subjekta: _____
(tiskano upisati ime, prezime i funkcija ovlaštene osobe gospodarskog subjekta)

M.P. _____
(potpis ovlaštene osobe gospodarskog subjekta)

Za Podugovaratelja: _____
(tiskano upisati ime, prezime i funkcija ovlaštene osobe podugovaratelja)

M.P. _____
(potpis ovlaštene osobe podugovaratelja)

Napomena:
- Sukladno čl. 223. st. 1. Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16) naručitelj vrši neposredna plaćanja podugovaratelju
Sukladno čl. 223. st. 2. Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16) Ponuditelj je dužan svom računu obavezno priložiti
ovjerene račune svojih podugovaratelja koje je prethodno potvrdio.
Pored plaćanja podugovarateljima putem ustupa tražbine/cesije, Naručitelj obavlja plaćanja i putem
upute/assignacije.

Odobrani ponuditelj smije tijekom izvršenja ugovora o javnoj nabavi mijenjati podugovaratelja za onaj dio ugovora koji je dao u podugovor, ali samo uz pristanak naručitelja te je u tom slučaju dužan postupiti sukladno točki VII. Dokumentacije o nabavi.

Slika 3: Podaci o podugovaratelju i podaci o dijelu ugovora o javnoj nabavi

Izvor: Preuzeto s HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

B. Izjava o nekažnjavanju – poslovni nastan u Republici Hrvatskoj

Temeljem čl. 265.st.2. Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16), a u svezi sa člankom 251. istog Zakona dajem

IZJAVU

kojom ja _____ iz _____
(ime i prezime) (prebivalište i adresa stanovanja)

broj osobne iskaznice _____ izdane od _____

kao osoba ovlaštena po zakonu za zastupanje gospodarskog subjekta koji ima poslovni nastan u Republici Hrvatskoj i koja sam državljanin Republike Hrvatske.

(naziv i sjedište gospodarskog subjekta, OIB)

pod materijalnom i kaznenom odgovornošću izjavljujem za sebe i za gospodarski subjekt, da nisam osuđena niti sam gospodarski subjekt nije osuđen pravomoćnom presudom za:

(a) sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji, na temelju

- članka 328. (zločinačko udruženje) i članka 329. (počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja) Kaznenog zakona

- članka 333. (udruživanje za počinjenje kaznenih djela), iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

(b) korupciju, na temelju

- članka 252. (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 253. (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 254. (zlorababa u postupku javne nabave), članka 291. (zlorababa položaja i ovlasti), članka 292. (nezakonito pogodovanje), članka 293. (primanje mita), članka 294. (davanje mita), članka 295. (trgovanje utjecajem) i članka 296. (davanje mita za trgovanje utjecajem) Kaznenog zakona

- članka 294.a (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 294.b (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 337. (zlorababa položaja i ovlasti), članka 338. (zlorababa obavljanja dužnosti državne vlasti), članka 343. (protuzakonito posredovanje), članka 347. (primanje mita) i članka 348. (davanje mita) iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

(c) prijevare, na temelju

- članka 236. (prijevare), članka 247. (prijevare u gospodarskom poslovanju), članka 256. (utaja poreza ili carine) i članka 258. (subvencijska prijevare) Kaznenog zakona

- članka 224. (prijevare), članka 293. (prijevare u gospodarskom poslovanju) i članka 286. (utaja poreza i drugih davanja) iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

(d) terorizam ili kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima, na temelju

- članka 97. (terorizam) članka 99. (javno policiranje na terorizam), članka 100. (novačenje za terorizam), članka 101. (obuka za terorizam) i članka 102. (terorističko udruženje) Kaznenog zakona

- članka 169. (terorizam), članka 169.a (javno poticanje na terorizam) i članka 169.b (novačenje i obuka za terorizam) iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

(e) pranje novca ili financiranje terorizma, na temelju

- članka 98. (financiranje terorizma) i članka 285. (pranje novca) Kaznenog zakona
- članka 279. (pranje novca) iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

(f) dječji rad ili druge oblike trgovanja ljudima, na temelju

- članka 106. (trgovanje ljudima) Kaznenog zakona
- članka 175. (trgovanje ljudima i ropstvo) iz Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. i 143/12.)

odnosno za odgovarajuća kaznena djela prema propisima države sjedišta gospodarskog subjekta ili države čiji sam državljanin.

U _____, _____
(mjesto) (datum)

(M.P.) _____
(potpis i pečat)

Ova izjava se daje pod prisegom ili ako izjava pod prisegom prema pravu dotične države ne postoji, izjava se daje s ovjerenim potpisom davatelja kod nadležne sudske ili upravne vlasti, javnog bilježnika ili strukovnog ili trgovinskog tijela u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta, odnosno državi čiji je osoba državljanin.

Ova izjava ne smije biti starija od dana početka postupka.

Slika 4: Izjava o nekažnjavanju

Izvor: Preuzeto s HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

D. Izjava o upoznavanju s opasnostima rada na elektrificiranim i neelektrificiranim prugama HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

(napisati točan naziv i sjedište ponuditelja)

IZJAVA PONUDITELJA O UPOZNAVANJU S OPASNOSTIMA RADA NA ELEKTRIFICIRANIM I NEELEKTRIFICIRANIM PRUGAMA HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

Neopozivo potvrđujemo da ćemo, ukoliko budemo izabrani kao najpovoljniji ponuditelj u postupku nabave za **MEHANIČKO ČIŠĆENJE PRUŽNOG POJASA NA PODRUČJU NS OSIJEK (EBN 6176/22/MRa)**, do početka izvršenja usluge na način organiziran od strane Naručitelja a o vlastitom trošku sve djelatnike koji će sudjelovati u izvršenju usluga upoznati s opasnostima rada na elektrificiranim i neelektrificiranim prugama HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o., tj. da ćemo do početka izvršenja usluga osposobljenost za rad na siguran način dokazati „Uvjerenjem o upoznavanju sa specifičnim opasnostima i mjerama zaštite pri kretanju i izvršenju usluga na prugama HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.“

U _____, _____ godine.

osoba

(M. P.)

Za ponuditelja ovlaštena

(čitko ime i prezime i potpis)

Slika 5: Izjava o upoznavanju s opasnostima rada

Izvor: Preuzeto s HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

Slika 5. Prikazuje dokument, odnosno izjavu o nekažnjavanju – poslovni nastan Republike Hrvatske, te Slika 6. prikazuje izjavu o upoznavanju s opasnostima rada na elektrificiranim i neelektrificiranim prugama HŽ Infrastruktura d.o.o. koje su važne prilikom prijave na poziv za dostavu nabave.

Nakon prikazanih dokumenata u postupcima javne nabave prema odabranom primjeru, važno je istaknuti i podatke o troškovima obavljanja usluge koje su objekt nabave. U nastavku je prikazana Tablica 9. koja iskazuje troškove za Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek. Troškovi se iskazuju prema vrsti i detaljnom opisu, no u svrhu ovoga rada nije uzet cjelokupan opis troškova, zatim je iskazana jedinica mjere pojedinog troška i količina koja je potrebna za izvršenje poslova.

Red.br.	Vrsta i opis	Jedinica mjere	Količina:
1.	Košnja gusto obrasle trave. Radovi se obavljaju priključnim, samohodnim kosilicama ili motornim kosilicama raznih konstrukcija i zahvata. Pokošena trava se sakuplja, malčira, spaljuje ili odvozi na zbrinjavanje u deponije.	m ²	240.000,00
2.	Siječa šiblja i drugog raslinja. Radovi se obavljaju priključnim, samohodnim malčerima ili ručnim motornim kosilicama raznih konstrukcija i zahvata. Sakupljena masa se uklanja malčiranjem, spaljivanjem ili zbrinjavanjem odvozom na deponiju.		
2.1.	do 3 cm debljine	m ²	120.000,00
2.2.	od 3-5 cm debljine	m ²	24.000,00
3.	Krčenje izraslina šiblja i drveća do 10 cm debljine. Radovi se obavljaju priključnim, samohodnim malčerima raznih konstrukcija i zahvata ili motornim pilama. Sakupljena masa se uklanja malčiranjem, spaljivanjem ili zbrinjavanjem odvozom na deponiju.	m ²	8.000,00

Tablica 9: Troškovnik za Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek

Izvor: Izrada autora prema HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022)

5. Rasprava

S obzirom na važnost javne nabave i njezinu ulogu u gospodarstvu, veliku ulogu imaju i iznosi ugovora javne nabave. Stoga se iskazanim podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, u tekstu rada ističu podaci u razdoblju od 2016. do 2020. godine o broju javnih naručitelja i vrijednostima ugovora u Republici hrvatskoj. Također, prema iskazanim podacima o broju ugovora u 2020. godini prema vrsti naručitelja jasno može zaključiti kako je više javnih naručitelja u odnosu na sektorske. Uz navedeno iskazane su i vrijednosti ugovora prema vrsti naručitelja te je jasno da je vrijednost ugovora od strane javnih naručitelja daleko veća, te se odnosi na udio od oko 88 % od ukupnog broja ugovora, dok se s druge strane udio od oko 12 % odnosi na sektorske naručitelje.

Prema iskazanim podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja o javnoj nabavi prema zemljama članicama Europske unije za 2020. godinu, jasno se može zaključiti kako je Republika Hrvatska daleko iznad prosjeka Europske unije. Uzimajući u obzir razvijenije države u odnosu na Republiku Hrvatsku, Austrija koja ima ukupno 19 ugovora sklopljenih u promatranj godini, od kojih se 14 odnosi na javne naručitelje, a 5 na sektorske, te ukupna vrijednost ugovora iznosi 430.809.153 kn. Zatim, Njemačka koja ima ukupno 33 ugovora, 14 od strane javnih naručitelja a 8 od strane sektorskih, te ukupna vrijednost svih ugovora iznosi 152.431.937 kn.

Zanimljivost je ta što Slovenija kao manja zemlja ima 118 ugovora, od kojih je 95 od javnih naručitelja, a 23 od sektorski, te njihova ukupna vrijednost iznosi 1.768.847.011 kn. Republika Hrvatska se ističe s ukupno 22. 632 ugovora, od kojih je 20.136 od strane javnih naručitelja, a 2.496 od strane sektorskih naručitelja, a čija ukupna vrijednost iznosi 40.728.924.406 kn.

Podacima Statističkog izvješća o javnoj nabavi (2020) prikazanim podacima ističu se četiri najveća naručitelja tijekom 2020. godine, od kojih je najveći Grad Zagreb kod kojeg je ukupna vrijednost nabave bez PDV-a 6.069.773.518 kn, a drugi po veličini je HŽ Infrastruktura d.o.o. koji je uzet za glavni prikaz empirijskog dijela rada upravo zbog toga što se nalazi na vrhu prema najvećim sklopljenim ugovorima o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj.

Prema prikazanim podacima o predmetu nabave za 2022. godinu od strane HŽ Infrastrukture d.o.o., uzet je za primjer predmet nabave Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek. Navedeno je uzeto za primjer upravo zbog vrijednosti nabave koja iznosi 199.999,99 kn, kako bi se dokumentacija odnosila o navi u postupku jednostavne nabave.

6. Zaključak

Uzevši u obzir do iskazano u radu kroz teorijski dio, može se zaključiti da je javna nabava važan postupak za gospodarstvo putem koje javna tijela što se prije svega odnosi na tijela Republike Hrvatske, jedinice lokalne područne samouprave koje ostvaruju najveći broj sklopljenih ugovora o javnoj nabavi kao javni naručitelji. Njihov glavni cilj odnosi se na ostvarivanje što bolje djelotvornosti za novac.

U gradu Osijeku ističe se nekoliko naručitelja od kojih su najveći HŽ Infrastruktura d.o.o., INA d.d., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Ministarstvo unutarnjih poslova, te Hrvatske ceste d.o.o. Prikazanim primjerom HŽ Infrastrukture d.o.o. kroz rad ističe se postupak javne nabave pri čemu je potrebno voditi računa o potrebnom postupku javne nabave kao i o potrebnoj dokumentaciji. HŽ Infrastruktura kao glavni primjer naručitelja javne nabave, kroz različite predmete nabave, kao što su hitne intervencije na zgradama, čišćenje poslovnih prostora HŽ Infrastrukture, održavanje elektroagregatski postrojenja, usluge uspostave eksternaliziranog sigurnog operativnog centra (SOC), mehaničko čišćenje pružnog pojasa od raslinja i drveća, te gospodarenje otpadom ključnog broja te i mnogi drugi, nastoji ostvariti zadovoljavanje potreba građana i dionika HŽ Infrastrukture.

Budući da su navedeni projekti sklopljeni ugovorom u 2022. godini, te se njihova realizacija očekuje u razdoblju od dvije do četiri godine, te se treba naglasiti da Republika Hrvatska nastoji povećati važnost javne nabave zbog opsega koji ona podrazumijeva kroz svoje djelovanje.

Literatura

1. Baljkas, D. (2020). "Otvoreni postupak javne nabave za izvođenje radova i praćenje izvršenja ugovora u javnoj ustanovi" Nacionalni park Krka" (Doctoral dissertation, University of Zagreb. Faculty of Economics and Business. Department of Trade and International Business).
2. Blažević, Z., Cvrlje, M., Horvat, G., Matešić, G., Mužina, A., Perdić, A. (2005) Javna nabava. Ogladni pravni izvori, primjeri. Tisak M.A.K.- Golden, Zagreb.
3. Elektronički oglasnik javne nabave (2022). Dostupno na: <https://eojn.nn.hr/> (Pristupljeno: 25.06.2022.)
4. Europski pragovi od 1.1.2022., dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2021/eu-pragovi-u-primjeni-od-112022/> (Pristupljeno: 20.06.2022.)
5. Ferišak, V. (2002). Nabava. *Grafos, Zagreb.*
6. Ferišak, V. (2002). Nabava: politika, strategija, organizacija, management. *Tisak Grafos, Zagreb.*
7. Ferišak, V. (2006). Nabava: politika-strategija-organizacija-management II, Aktualizirano dopunjeno izdanje [Procurement: Policy-strategy-organization-management II, Updated revised edition]. Zagreb
8. HŽ Infrastruktura d.o.o. (2022). Dostupno na: <https://www.hzinfra.hr/> (Pristupljeno:26.06.2022.)
9. Javna nabava u državama članicama EU-a (2022). Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/policies/public-procurement/tools-public-buyers/public-procurement-eu-countries_hr (Pristupljeno: 25.06.2022.)
10. Kriteriji za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, smjernice br. 2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta Uprava za politiku javne nabave, 2017. Dostupno na: http://www.javnabava.hr/userdocsimages/Smjernice_01-ENP.pdf (Pristupljeno: 27.06.2022.)
11. Krpan, L., Varga, D., & Maršanić, R. (2015). Organizacijska struktura nabave u poslovnim procesima. *Tehnički glasnik*, 9(3), 327-336.

12. Ljubanović, B. (2011). HRVATSKO PRAVO JAVNE NABAVE--USKLAĐENOST S PRAVOM EU. Collected Papers of the Faculty of Law in Split, 48(2).
13. Matešić, G. Ugovorni aspekti javnih nabav (2005) Ogledi, pravni izvori, primjeri, RRIF, Zagreb, 2005., str. 29-37
14. Ministarstvo gospodarstva, Javna nabava, Minivodič za poslovnu zajednicu, Zakonodavni i institucionalni okvir Javne nabave u RH, str 7., dostupno na: <https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-09/Javna%20nabava.pdf> (Pristupljeno: 27.06.2022.)
15. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022) Javna nabava. Dostupno na: <https://mingor.gov.hr/javna-nabava/2139> (Pristupljeno: 27.06.2022.)
16. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022) Plan javne nabave. Dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=3425> (Pristupljeno: 24.06.2022.)
17. Portal javne nabave (2022). Dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/> (Pristupljeno: 24.06.2022.)
18. Portal javne nabave (2020) Statistička izvješća o javnoj nabavi. Dostupno na: [http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2020\(1\).pdf](http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2020(1).pdf) (Pristupljeno: 24.06.2022.)
19. Portal javne nabave (2019) Statistička izvješća o javnoj nabavi. Dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=3425> (Pristupljeno:22.06.2022.)
20. Portal javne nabave (2018) Statistička izvješća o javnoj nabavi. Dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2018.pdf> (Pristupljeno:22.06.2022.)
21. Portal javne nabave (2017) Statistička izvješća o javnoj nabavi. Dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko%20izvjesce%20JN-2017.pdf> (Pristupljeno:22.06.2022.)

22. Portal javne nabave (2016) Statistička izvješća o javnoj nabavi. Dostupno na: http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-2016-5.pdf (Pristupljeno:22.06.2022.)
23. Zakon o javnoj nabavi, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2607.html (Pristupljeno: 20.06.2022.)
24. Zakon o javnoj nabavi, Portal javne nabave, dostupno na: <http://www.javnanabava.hr/default.aspx?id=3413> (Pristupljeno: 20.06.2022.)

Popis grafikona, slika i tablica

Popis slika

Slika 1: Poziv na dostavu ponude Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek ..	27
Slika 2: Ponudbeni list HŽ Infrastruktura d.o.o.	28
Slika 4: Izjava o prihvaćanju općih i posebnih uvjeta.....	31
Slika 5: Izjava o nekažnjavanju	32
Slika 6: Izjava o upozoravanju s opasnostima rada	33

Popis Grafikona

Grafikon 1: Kriterij razlikovanja ciljeva	6
Grafikon 2: Podjela naručitelja javne nabave	12
Grafikon 3: Postupci javne nabave	15

Popis tablica

Tablica 1: Zadaci nabave.....	4
Tablica 2: Broj i vrijednosti ugovora o javnoj nabavi javnog sektora u Republici Hrvatskoj	8
Tablica 3: Ugovori o javnoj nabavi prema vrsti naručitelja	12
Tablica 4: Vrijednosni pragovi javne nabave	13
Tablica 5: Javna nabava prema zemljama članicama EU-a, 2020. godina	18
Tablica 6: Četiri najveća naručitelja u 2020. godini u Republici Hrvatskoj	23
Tablica 7: 5 Najvećih sklopljenih ugovora u 2020. godini u Republici Hrvatskoj	24
Tablica 8: Sklopljeni ugovori o javnoj nabavi za grad Osijek u 2022. godini	25
Tablica 9: Troškovnik za Mehaničko čišćenje pružnog pojasa na području NS Osijek	34

